

תגליות סיני (מאת בנו רותנברג, ה' צאת מסדה, 205 עמודים) החלו ביום חורפי אחד, שבוע אחרי שצה"ל כבש את חצי האי. לאנד רובר ירוק, עמוס לעייפה מוון, דלק, מצלמות, חמישה אנשים וספר תנ"ך, עזב את הנגב הישראלי ליד ניצנה וחצה את הגבול. ליד ההגרה ישב בעל הגיפ והמצי' למות; בנו רותנברג, צלם-עיתונות ותיק, חר' בב פילוסופיה וארכיאולוגיה.

היה זה ראשון בסדרת מסעות, מחולות אל-עיריש ועד פסגות גיבל מוסה ומעמקי קאניון אום סודיר. רותנברג, אשר בשנים האחרונות ליווה את הפרופסור האמריקאי גלסון גליק בסיווריה-גילויים שלו בנגב, הביא אתו מסיני אוסף עשיר של אינפורמציה, תיאורים וציורים מרהיבים, העושים מתג' ליות סיני את האלבוים המעניין ביותר שנולד במימצע קדש.

מאה הצילומים, שנבחרו מתוך יותר מ' 3000, מציגים מראות בלתי-ידועים על הי' שימון, כמו מיבצר סלאח-אל-דין בראס אל-גונדי, שנועד לשמור על דרך החאגי' מצרים לחיג'אז; כדראחסנה רומיים ששרדו בשלי' מותם בתל אל-שייך; שרידיו רבי-הרושם של המיבצר הצלבני בג'זירת פרעון במפרץ אי' לת; מצבת-זכרון פרעונית לאחד אקדוגי, עבד אמנס השלישי; כתובת עברית-ארמית, בי' כתב נבטי, וציורי מגורה עברית, בקאניון הכתובות, מדרום-מערב לראס אל-נאקב. ובצד אתרים אלה: מראות מודרניים יותר, כמו מפרץ שרם אל-שייך, נמל אל-טור ומינור סנטה קתרין על אוצרותיו ותושביו.

החידה עדיין פתומה. אך הצילומים מהיום רק מחצית הספר. המחצית השנייה דחוסה תיאורית, ניהוטים מדעיים והש' האות עם כתביהם של עורכי-מסעות קדומים.

בסיום פרק דחוס-עובדות על צפונות סיני, כותב הארכיאולוג הנודע ד"ר יוחנן אהרונג, על זיהוי המדויק של הה' סיני: "עוד בימי בית ראשון זיהו אותו עם הר חורב, שבי' דרום חגי'האי. אין בידינו הוכחות לכונות הנהיגי הנה, אך לעומת זה אין בידינו גם שום הוכחה לשלילתו". אין איוה הוא אל חורב - גיבל סבל, גיבל מוסה או גיבל קתרין - זאת אין איש יכול לקבוע עדיין. והחידה המרתקת ביותר, לגבי ההיסטוריה של העם העברי, שארה סתומה בדיוק כפי ש' היתה לפני שפוטו על פני המדבר הגדול יחידות צה"ל ונחילי המדענים, הצלמים ו' חובכי הטבע של ישראל.

איש לא ועדר

תקומה (שירי הארץ וסיפוריה - 365 עמודים - הוצאת עמיה) היא אחת מהופעות הבכורה של אירוע שיהיה אופייני לעשור - אנתולוגיה ספרותית. במקרה-מזל-עורך אני תולוגיה יוסף ליכטנבום לא קיפת איש בנתולוגיה זאת. כונסו בה מיצירותיהם של 125 משוררים ומספרים - מאריכא, יוסף עד תמוז, בנימין.

איש לא נעדר וכל יצירה הקשורה איכ' שהוא בתקומת הציונות, ישראל והעשור הראשון הכוללה. אפילו שיר מעבודה של חיים נחמן ביאליק ומי יצילנו מדעבו? מי יאכילנו לחם רבו? ומי ישקנו כוס חלב? / למי תודה, למי ברכה? / לעבודה ולמלאכה!

אוסף אגרונומים. לשבח מיוחד רא-י ים הציונים הביוגרפיים שהוספו לכל יצי-רה. מהם אפשר ללמוד, בין השאר, כי המשורר משה טבנקין (בן מנהיג אחרות-העבודה יצחק טבנקין ואחי מפקד פלמ"ח יוספה טבנקין) הוא בחייו הלא-פיוטיים מנ' הל בית-הספר בעין-חורו, וכי חיים (הנה) מוסלית ופוחיתו) גורי השתלם לא רק בי' אוניברסיטת הפלמ"ח (שש שנים), ירושלים ופאריס אלא אף סיים, ככל מפקד פלמ"ח השחה את מעיל העור שלו, את בית-הספר החקלאי כדורי.

אגב, כמשורר בעל חינוך לחקלאות מתגלה גם נתן אלתרמן, שהוא אגרונום לפי מקצועו, חניך המכון הגבוה לחקלאות בנאנסי, צרפת.

* בגורת ישראלית אהרת של אותו מוסד היא אגרונום רחל (משק הפועלות) ינאית, הידועה כיום ינתה בגורת טטי' ו של הי' מדינת, רעיית נושא הפדינה, רחל בן-צבי.

עבד אל-נאצר ומארחים ברחובות מוסקבה * כאילו לא גונה פולחן האישי

לירות! בסיסמה מצלצלת זו פתח השבועון אל-מוצאור הקהירי במיפעל בעל ערך היס' טורי. אפשר היה להרחיח את חמישים הליימ' (300 ל"י) גם בעד שתיים או שלוש מלים - בתנאי שיוכלו לשמש סיסמה נאותה לרפוב' ליקה הערבית המאוחדת.

"לצרפתים יש חרות, שוויץ, אחווה, ל' אנגלים: אזוהים וזכותי". הסביר השבועון, "מה יהיה לרפובליקה הערבית המאוחדת?" בתנאי התחרות נאמר, כי הסיסמה צריכה להלוט לא רק את האיחוד הסורי-מצרי, אלא גם איחוד העולם הערבי כולו, לכשיבוא. בי' ראש ועדת השופטים ניצב פתחי רדואן, שר ההדרכה.

השבוע, אחרי שחלפו ארבעת השבועות המוקצים, פתחו השופטים את 3291 המעטפות, שנשלחו למערכת השבועון.

המצרים שזוטים. בים הבולים הי' מצריים, בלטו רק כולים בודדים על מעטפות המשתתפים מסודאן, קטר וצפון אפריקה. לא הגיעה אף תשובה אחת מעיראק, ואילו חלקם של הסורים הסתכם בפחות משני תריסרים.

לשופטים לא היה קשה להעניק את הפרס השני (20 ל"י), לסיסמה: "אמונה ועמל", ואת הפרס השלישי (10 ל"י) עבור "כוח לערבים ושלוט לעולם". גם את 20 פרסי-התנחומים של לירה אחת, העניקו ללא קשים מיוחדים, עבור סיסמות כמו: "מולדת אחת, עם אחד"; "יד אללה עם המתאחדים"; "הרם ראשון!"; "רצון העמים מרצון האלוהים".

רק משביקשו להעניק את הפרס הראשון, גילו השופטים כי גם לא אחת מן ההצעות אינה ראויה לכבוד זה. הם הודיעו על חידוש התחרות - שהרי אין זה נאה ל' רפובליקה הערבית המאוחדת שאין לה סיסי' מה משלה.

מחרוזת

השר הפסיד

שארל מאליק, שר החוץ הלבנוני, חייב לקצין העתונות של משרדו, חסן טעה, אלף לירות לבנוניות. את הסכום הוא הפסיד, כאשר התערב הדוקטור לפילוסופיה מאליק, כי האיחוד המצרי-סורי לא יצא לפועל. . . סיכמוך משפחתי פרץ בין שני בני-הרודים, מלכי עיראק וירדן. לפי מקורות מצריים, ביקש פייצל העיראקי כי האמיר שריף נאצר, דודו האמהי של המלך חוסיין, לא יתערב במדיניות המל' שלה. כתגובה ביקש חוסיין כי האמיר עבד אל-איללה, דודו האמהי של פייצל, יימנע אף הוא מהתערבות מדינית. . . צרפת כמיתה בפני בריטניה, על כי הרשתה למנהיג המורדים האלגיירי פרחאת עבאס לבקר באנגליה, ולנהל מערכת תע' מולה בין הסטודנטים הערבים שם. הצ' טדקות האנגלים, עבאס נושא דרכון סורי.

* ניקיטה חרושצ'וב וקלימנטי חרושילוב.

את האופוזיציה באה בדיוק בזמן שהצלחו-תו של גמאל עבד אל-נאצר במוסקבה (ראה לעיל) ונסיונות ההתפטרות האמריקאים עם נשיא רעים הולידו את החשש, כי המערב לא יסתכן במלחמה עם רעים כאשר זו תנסה להשתלט על הלבנון.

תושבי ביירות, סוחרים זיריים ומיקחים מטבעים, לא מיהרו להצטרף להיענות לקריאת השביתה. הם עמדו מן הצד והמתינו. אך בצפון, היתה היענות כמעט מליאה. בעיר טריפולי נסגרו למעלה מ-90% של בתי-העסק והמשרדים. הנות שנשארה פתוחה במרכז העיר הועלתה באש.

במקרים בפעולה. השובתים יצאו בי' הפגנות המוניות. כוחות משטרה, אשר ביק' שו תחילה לפרוס בשקט, נרגמו באבנים. מחסומים נעקרו ונופצו. השוטרים נופסו באלות, עמדו חדלי-אונים מול מטר האבנים של המפגינים. ואז קרה הדבר שהיה חייב לקרות, בארץ אשר תושביה התחלקו לשני מחנות וצוידו בנשק עלידי הממשלה ומב' ריחים סוריים: מבין עורות המפגינים נורו כמה יריות.

המשטרה השיבה אש, וכעבור שעה קלה הדהו ברחובות טריפולי שאון שרשרות של טנקים ורעם תותחים. הצבא הלבנוני, שהוחזק במצב הכן מזה חודשים רבים לק' ראת אפשרות זאת, נכנס לפעולה. מכוונת יריה טיאטא את הרחובות, תוך דקות ספורות היו מוטלים על הארץ למעלה ממאה פצועים, ולפחות 15 הרוגים. המפגינים נסו כבהלה.

אך לא כולם נטשו את שדה הקרב. רבים תפסו מיקלט במסגדים, המשיכו ל' המטיר אש על החיילים והשוטרים. היה זה היום הראשון של המלחמה.

הצינור פוצץ. למחרת התפשטו המהו' מות לביירות ולשאר המדינה. בכל מקום הוועק הצבא. חסדי האופוזיציה הקימו מיתרסים, הפעילו נשק אוטומטי למכבך. בפיהם היתה סיסמה אחת: "מחת לשמעון! יחי האיחוד!" מספר הפצועים וההרוגים טיפס ועלה.

הוטלו פצצות על ארמון הנשיא, על בית ראש הממשלה, על מוסדות ציבוריים. צינור הנפט העיראקי, אשר זרועו הצפונית מס' תיימת ליד טריפולי בחוף הים התיכון פוצץ. ליד בעלבק, באזור ההררי שבין סוריה והלבנון, נתקל הצבא הלבנוני בחיידת מסתגנים סוריים חמושים, אשר חדרו לסייע לאוהדי האיחוד. ממשלת הלבנון הודיעה מד' על סגירת הגבול.

כאשר עלה שחר היום השלישי להת' נגשויות, הורה ברור כי הקרב הגדול, אשר יכריע את גורל הלבנון, החל בכל הרצינות.

רע"ם

דרושה: סיסמה

"כתוב חמש מלים - והרחחת חמישים

* הדווע הדומית המסתיימת בחיפה, אינה בשימוש מאז 1948.

במרחב

מבעד מסך החול

קריאות באצטדיון

כאשר הופיע גמאל עבד אל-נאצר בפעם הראשונה באצטדיון לונדיקי, על שם לנין, במוסקבה, הריעו לו המוני הרוסים בקרי' אות קצובות "נאצר! נאצר!" כאילו מעולם לא גונה פולחן האישיות בבית-המועצות. היה זה לפני 10 חודשים, ועבד אל-נאצר הופיע רק כציוור ענק, שנישא על כתפי המשלחת המצרית לפסטיבל הנוער.

לפני שבוע הופיע גמאל עבד אל-נאצר שנית באצטדיון המוסקבאי הענק. הוא התיישב ליד ניקיטה חרושצ'וב ופמלייתו. בתא הנשיאות, נופץ בידו ל-100 אלף הר' צופים אשר באו לתנות בתחרות כדורגל. ושוב הידהו קריאות ההערצה: "נאצר! נאצר!"

קריאות אלה הידהו בעולם כולו. בלוג' דון ובחשינגטון עצרו הדיפלומטים את נשי' מתם, הודיעו על תקתתם כי נשיא רעים ישוב ממסעו הסובייטי מתוך יותר ומוכן לשלף פעולה עם המערב. אפילו פאריס רמי זה על נכונותה להתפשר עם בן הנילוס, ולחדש את יחסיה עמו.

יותר מכל הדהו הקריאות במרחב: בי' מצרים הוסיפו לעבד אל-נאצר פרסטיזיה אדירה; בסוריה השתיקו במידה רבה את מערכת החלישות נגד האיחוד עם מצרים; בפדרציה האשמית עוררו חשש, כי תו' ספת הפרסטיזיה וההישגים הממשיים יותר של עבד אל-נאצר ממוסקבה, יגבירו את כוח התנועה הלאומית הערבית הפרו-מצרית בעיראק ובירדן; בלבנון הידרדו העניינים במהירות לשלב הראשון של מלחמת אזרחים. אולם כל ההדים הללו היו רק הקדמה למה שעשוי להתרחש, אם יודיעו הסובייטים בהודעה המשותפת, בתום הביקור, כי הם תומכים מלוא תמיכתם בדרישת הערבים ל' התורת ישראל לגבולות החלוקה של 1947.

לבנון

הקרב החל ברצינות

במאבק בין תומכי הנשיא הפרו-ערבי כמיל שמעון, לבין מתנגדיו, בלט במיוחד נסיב אל-מותני, עורך הטלגרף הביירותי. אל-מותני, בעל נטיות שמאליות מוצהרות, היה אחד מאויביו הקיצוניים של שמעון. הוא ביטא התנגדות זו במאות מאמרי הסתה חריפים.

השבוע, שעה שהעורך היה בדרכו לביתו, נורה ונרצח על ידי אלמונים. מיד הקימו מנהיגי האופוזיציה את הקריאה: "רצח בי' פקורת הממשלה והנשיא!" להבעת מתנה, קראו לכל תושבי הלבנון לפתוח בשביתה כללית.

באחריה המורעלת ון-חיית-הפתים, פעל הרצח כמאיץ בחבית בתל אבק-שריפה. קרי'